

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře – rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy JUDr. Roberta Ožvalda a soudců JUDr. Ivany Kosové a Mgr. Pavla Příbyla v právní věci žalobce [Jméno žalobce], nar. [Datum narození žalobce], bytem [Adresa žalobce], zast. JUDr. Jaroslavem Doudou, advokátem AK Pelhřimov, Tylova 242, proti žalované [Jméno žalované], se sídlem [Adresa žalované], IČ [IČO žalované], zast. JUDr. Jiřím Pánkem, advokátem AK Jihlava, Zrzavého 3259/9, za účasti České pojišťovny, a.s., se sídlem Praha 1, Spálená 75/16, jako vedlejšího účastníka na straně žalované, o náhradu škody, o odvolání žalobce proti částečnému rozsudku soudu Okresního soudu v Pelhřimově ze dne 3.9.2014 č.j. 6 C 2/2014 42

takto:

Rozsudek soudu I. stupně se potvrzuje.

Odůvodnění:

Napadeným částečným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu na zaplacení ztížení společenského uplatnění ve výši 150.000.000,- Kč s tím, že o náhradě nákladů řízení bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí ve věci.

Žalobce s tvrzením, že trpí nemocí z povolání, požadoval náhradu za ztrátu na výdělků a za ztížení společenského uplatnění ve výši 150.000.000,- Kč. Protože vedlejší účastník vnesl námitku promlčení, rozhodl okresní soud částečným rozsudkem o nároku žalobce na náhradu ztížení společenského uplatnění (ZSU), který případnému promlčení podléhá. Na základě provedeného dokazování vyšel z toho, že žalobce vyzval žalovaného k odškodnění nemoci z povolání dopisem ze dne 4.5.2009. Nejpozději tento den, kdy získal vědomost, že mu vznikla škoda a kdo za ni odpovídá, začala běžet dvouletá subjektivní promlčecí doba, která ke dni podání žaloby (dne 6.1.2014) marně uplynula. Bez provádění dalšího dokazování

o daném nároku proto okresní soud žalobu zamítl s tím, že o náhradě nákladů bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolání žalobce, v němž namítl, že promlčecí doba nemohla začít běžet, jelikož dosud nebylo prokázáno, že žalobce trpí nemocí z povolání a pro případ promlčení daného nároku má za to, že námitka promlčení je v rozporu s dobrými mravy. V řízení bylo prokázáno, že žalobce je velmi vážně zdravotně poškozen a že jeho sociální situace je nepříznivá. Před podáním žaloby učinil všechny kroky potřebné k uplatnění svých práv, jednal se žalovanou a na její doporučení absolvoval potřebná vyšetření. Celé řízení o zjišťování trvalo asi jeden a půl roku a protože se následně zhoršil jeho zdravotní stav opomněl se bránit rozhodnutí, jímž nebyla nemoc z povolání uznána. Je však přesvědčen, že nemůže nést negativní důsledky s tím spojené, neboť jednání žalobce bylo limitované jeho zdravotním stavem. Navrhl proto, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc vrácena okresnímu soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný navrhl potvrzení napadeného rozsudku s tím, že byly splněny podmínky § 106 občanského zákoníku a nárok žalobce na náhradu ZSU je promlčen. Pokud jde o tvrzený rozpor s dobrými mravy, poukázal žalovaný na to, že žalobce nepodal včas návrh na přezkum rozhodnutí krajské nemocnice, a že nedoložil zhoršení svého zdravotního stavu.

Odvolací soud věc projednal a přezkoumal napadený rozsudek dle § 212 věty první o.s.ř. a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Okresní soud v napadeném rozsudku řešil pouze otázku promlčení nároku žalobce na náhradu ZSU a není sporu o tom, že jde o nárok promlčitelný a že dle § 106 obč. zák. je pro tento nárok na náhradu škody na zdraví stanovena subjektivní dvouletá promlčecí doba. Pro rozhodnutí v dané věci je zásadní, jak je namítáno žalobcem, zda lze prioritně řešit námitku promlčení za situace, kdy dosud nebylo prokázáno, že žalobce trpí nemocí z povolání. Na tuto otázku dává jednoznačnou odpověď judikatura Nejvyššího soudu, z níž plyne, že názor žalobce není správný. V rozhodnutí publikovaném pod R 29/1983 Nejvyšší soud vyslovil, že pokud oprávněná osoba v návrhu na zahájení jednoznačně skutkově uplatňuje právo na náhradu škody a jiné právní posouzení nepřichází v úvahu, a přitom ze skutkových zjištění učiněných v řízení vyplývá, že právo na náhradu škody oprávněnou osobou uplatněné je promlčeno, nemůže soud žalobě vyhovět, ale musí ji pro promlčení práva zamítnout. Takto postupuje soud i v takovém případě, kdy ještě není prokázána odpovědnost povinné osoby za škodu nebo výše škody, čímž je naplněna zásada hospodárnosti občanského soudního řízení. Opačný závěr by znamenal, že by soud měl provádět důkazy ohledně odpovědnosti za škodu nebo její výše přesto, že by bylo zjištěno, že by právo na náhradu škody, pokud by bylo dáno, bylo promlčeno. Soud by tedy měl provádět dokazování a tím případně zvyšovat náklady řízení jenom proto, aby v odůvodnění svého rozhodnutí mohl uvést, že pro promlčení zamítá přesně zjištěné právo na náhradu škody, případně uvést přesnou výši škody. Výsledek, tedy zamítnutí žaloby pro promlčení práva na náhradu škody, by byl ovšem stejný (srovnej dále rozhodnutí sp. zn. 33 Odo 896/2006). Z dalších rozhodnutí Nejvyššího soudu pak plyne, že znalost poškozeného o osobě škůdce se váže k okamžiku, kdy obdržel informaci, na jejímž základě si může učinit úsudek, který konkrétní subjekt je za škodu odpovědný a že pro počátek běhu subjektivní promlčecí doby není podstatná vědomost poškozeného o přesné výši způsobené škody; výše škody se zjišťuje až v soudním řízení a definitivní a závazný závěr o ní je obsažen v pravomocném rozsudku (např. sp. zn. 25 Cdo 519/2002, 25 Cdo 3804/2014).

V projednávané věci tedy okresnímu soudu nic nebránilo v tom, aby posoudil námitku promlčení v situaci, kdy v řízení dosud nebylo prokázáno, že žalobce trpí nemocí z povolání. Počátek běhu zákonné promlčecí doby pak správně odvíjel od dopisu ze dne 4.5.2009, jímž žalobce vyzval žalovaného k odškodnění nemoci z povolání. V tento okamžik měl žalobce nepochybně vědomost o tom, že za tvrzenou škodu na zdraví je odpovědným žalovaný a zároveň i o tom, že mu vznikla škoda, přičemž není vůbec rozhodující, že v dopise neuvedl konkrétní výši škody. Pakliže žaloba na náhradu škody byla žalobcem u soudu podána až 6.1.2014, shledal okresní soud správně námitku promlčení důvodnou.

Odvolací soud neshledává opodstatněným ani další tvrzení žalobce, že vznesená námitka promlčení je v rozporu s dobrými mravy. Ustálená soudní praxe dovozuje, že by výkon práva namítat promlčení uplatněného nároku byl toliko prostředkem umožňujícím poškodit jiného účastníka právního vztahu, zatímco dosažení vlastního smyslu a účelu sledovaného právní normou by pro něj zůstalo vedlejší a z hlediska jednajícího by bylo bez významu, jednalo by se sice o výkon práva, který je formálně se zákonem v souladu, avšak šlo by o výraz zneužití tohoto subjektivního práva na úkor druhého účastníka, a tedy o výkon práva v rozporu s dobrými mravy. Uplatnění námitky promlčení by se přičilo dobrým mravům jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčení ničím nezavinil a vůči němuž by za takové situace zánik nároku v důsledku promlčení byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Záleží přitom na konkrétních okolnostech, za nichž byla námitka promlčení nároku uplatněna a tyto okolnosti musí být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odeprání práva uplatnit námitku promlčení (např. rozhodnutí NS 25 Cdo 2593/2011). Tyto obecné principy jsou obsaženy i v rozhodnutích Nejvyššího či Ústavního soudu citovaných žalobcem; v každém z nich jde však o jiné konkrétní skutkové okolnosti než v projednávané věci, na nichž teprve může být závěr o rozporu s dobrými mravy postaven.

Z hlediska skutkového bylo prokázáno, že žalobce uplatnil nárok na náhradu škody u žalovaného již dopisem ze dne 4.5.2009 a že žalovaný dopisem ze dne 11.5.2009 nárok žalovaného odmítl s tím, že není ničím doložen. Žaloba na náhradu škody byla žalobcem podána až po uplynutí pěti let, a z listin doložených žalobcem a s přihlédnutím k jeho tvrzením nelze dovodit, že žalobce neuplatnil svůj nárok včas u soudu z důvodů zdravotních či proto, že by se o to zapříčinil svým chováním žalovaný. Žalobce měl již v roce 2009 k dispozici zamítavé stanovisko žalovaného k jeho nároku a ještě v průběhu promlčecí doby získal rozhodnutí Nemocnice České Budějovice ze dne 31.1. 2011, kterým ale nemoc z povolání nebyla uznána. Své tvrzení, že nepodal včas návrh na jeho přezkoumání ze zdravotních důvodů, nijak nedoložil, neboť ve spise jsou založeny pouze zprávy o jeho zdravotním stavu pocházející z doby před rokem 2009. Z dalších dopisů doložených žalobcem plyne, že se žalovaným komunikoval opětovně až letech 2012 a 2013, kdy jej znovu vyzýval k odškodnění nemoci z povolání bez ohledu na lékařský posudek vyznívající v jeho neprospěch. Žalovaný ve svých odpovědích setrval na svém stanovisku, tentokrát právě s odkazem na lékařský posudek ze dne 31.1.2011. Z uvedeného tudíž nelze dovodit, že by žalobce od doby, kdy byl vydán lékařský posudek, musel absolvovat nějaká další vyšetření, která mu měl žalovaný v souvislosti s jeho nárokem doporučovat. Žalobce nakonec podal žalobu na náhradu škody bez toho, aniž by, jak sám tvrdí, jakkoliv doložil, že trpí nemocí z povolání. Znamená to, že takovou žalobu mohl podat ihned po prvním zamítavém stanovisku žalovaného či po vydání lékařského posudku a že se žalovaný na pozdním uplatnění nároku

ničím nepodílel. Na základě uvedených konkrétních okolností dané věci tudíž nelze přisvědčit názoru žalovaného, že námitka promlčení je v rozporu s dobrými mravy.

Odvolací soud proto napadený rozsudek dle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil.

Vydáním částečného rozsudku řízení nekončí, proto o nákladech tohoto odvolacího řízení bude rozhodnuto až v konečném rozsudku (§ 152 o.s.ř.).

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné, jestliže na základě dovolání podaného do dvou měsíců ode dne doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně dospěje dovolací soud k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

V Táboře 3. března 2015

JUDr. Robert Ožvald
předseda senátu